

Lina BUIVIDAVIČIŪTĖ

„MOTERIS – MOTERIAI“

POETINIŲ LAIŠKŲ CIKLAS, SKIRTAS ŠATRIJOS RAGANOS GYVENIMUI IR KŪRYBAI

Lina BUIVIDAVIČIŪTĖ, lietuvių literatūros krypties doktorantė, literatūros kritikė, poetė, šį poetinių laiškų ciklą parašė Šiaulių universiteto organizuotam konkursui, skirtam ŠATRIJOS RAGANAI atminti. „Priėmiau iššūkį – niekada nebuvau rašiusi tokių ‘poetinių laiškų’ rašytojai – o dar kito laiko ir kito pasaulėvaizdžio. Stengiausi ne tik atspindėti Šatrijos Raganos gyvenimo faktus, bet ir surasti sielos, būties sąlyčio taškus. Ir nustebinau pati save – pirmiausia pajutau šią rašytoją kaip moterį. Mylėjusią. Kentėjusią. Kūrusią. Praradusią. Todėl ir cikle įsipina mano lūkesčiai, regėjimo laukas, interpretacijos... džiaugiuosi galimybe susitikti dviem moterims. Dviem sieloms. Kad ir kitame laike. Bet šiame pačiame pasaulyje“, – sako autorė.

WOMAN TO A WOMAN. A COLLECTION OF POETIC LETTERS DEDICATED TO THE LIFE AND WORK OF THE WITCH OF ŠATRIJA

Lina BUIVIDAVIČIŪTĖ, a literary critic, poet and doctoral student in Lithuanian literature, wrote this collection of poetic letters for a competition organised by Šiauliai University to commemorate the Lithuanian writer THE WITCH OF ŠATRIJA (Marija Pečkauskaitė, 1887–1930). ‘I took up the challenge,’ says the author. ‘I have never written such “poetic letters” to a writer, especially to one from a different time, and looked at from a different point of view. I have tried not only to reflect the life of The Witch of Šatrija, but also to find points of spiritual and domestic contact. And I surprised myself. First of all, I felt this writer as the woman she was. She loved. She suffered. She created. She lost. That’s why the collection is intertwined with my own hopes, points of view, interpretations ... I’m glad to have had this opportunity for two women to meet. Two souls, albeit in another time, but in this very same world.’

Marija Pečkauskaitė. 1908. Vilnius.
Iš Mažeikių muziejaus fondų. GEK MM 5376 F-466

GIMIMAS

Pirmas buvo niekis, kuris tapo išsapnuotu kūnu. Neryškus pažadas, būsimojo nuojauta – jau tada ilgėjaisi tų naktų, kai sapnuose nuo slaptųjų būtybių kapaviečių angelai nuritindavo akmenis. Sulig brėkšma atėjai, kiekvieną sykį iš naujo prasidėdavo grįžtančiųjų mitas; visa sulaiškė savo kvėpavimą, kad pirmą kartą įkvėptum Tu. Tą sekundę išsipylė smėlis iš laiko indų: tik – akimirksnis, tik – tamsošviesa, ir Tavo blakstienos pirmuoju grybšniu prasiyrė pro vandenį. Tave pasitiko mylimųjų gama, seno instrumento užavimas. Į taktą kandeliabro šešėliams už lango driekėsi pasaulis, ir Tu nubusdavai, pažadinta saulėtų noktiurnų ir plūstančios vidun vėsos, mamatės išniūniuoto būsimojo gyvenimo pažado.

SUSIPAŽINIMAS

Pirmiausia pamačiau Tavo akis – tamsios, su gintaro apvadais pačiuose kraščiukuose; užrakintos, mėnulio kibirais neišsemiamos baltosios naktys Tavo vyzdžiuose skandavo skiemenis, kuriais dabar rašau apie Tavo akis. Pačiuose kraščiukuose – šelmystės ir vynuogėm sunokęs buvimas, o po to buvo Edgardo Poe varno tamsumo plaukai, jie taip iki galo ir nepražilo; neverta, išties galgi

susipažįstant neverta minėti
 tos niekadros šalies,
 tos atsisveikinimo nuojautos, –
 pamatydavau, kaip
 į jūrą tupiasi sekundžių
 kirai, kaip nutirpsta
 paskutinis sniegenos
 raudonumas, man
 pakviždavo juodomis rožėmis –
 tokia klampi siuitos
 nuotaika: ten Tave
 išskaitydavau tarp diezų ir
 bemolių, tarp išmylėtų
 tuzino mažų veidų ir rankų,
 o paskui pranykdavai,
 pasislėpdavai už Užvenčio
 malūno, ir turėdavau Tavęs
 ieškoti besapnėmis kūlgrindomis.

KŪDIKYSTĖ

Palaiminti tie, kurių akis
 pirmąkart atliepė
 kitos akys, kurių
 balse buvo girdėti būsimų
 laimės balsių nuojauta,
 kurių pirmąjį riksmą
 nutašė klavesino bemolis;
 prie Tavo muslino patalo
 susirinko daug pasakojimų:
 apie pirmąją seserį,
 apie kovo varnėnus,
 išgiedojusius gimtį,
 apie tris laumyčius,
 kadaise išverpusias
 Labūnavos dvarą,
 apie Tavęs laukiančias
 būtovės sakmes,
 apie tykiai sapnus
 ošiančių vasarą.
 Viskas bus, mano
 mieliausioji,
 o dabar pavargai –
 leisk lopšinei
 supinti Tavo blakstienas,
 leisk klavesino garsams
 užlipdyti miego korius
 ant vokų.

VAIKYSTĖ

Žinau, ten mėgdavai pasislėpti
 rūkuotais rytais, kai tykiai
 bumpsėdavo sekundžių kaulai;
 iš po nakties pasveikinęs Tave
 Pinčiukas parodydavo triuką
 su ragais, ir nusijuokusi nuo
 tik sakmėse kitų išgyventos
 kaimynystės, ne pelenais
 barstydavaisi galvą; įspjisdavo
 pro plačiaveidžius langus šiluma,
 ir aš žinau, kad ten prikelta
 daug alavinių kareivėlių,
 daug sužaista mįslių
 ir išgyventa padavimų,
 ten miega daug lėlių
 auksiniuose karstuos
 ant stiklo kalno.
 Dar nežinojai,
 kad Tavo mylimas
 to stiklo kalno
 niekad nepasieks.

MERGAITĖ

Aš žiūriu į Tave,
 vogčiomis paršliūkinusią
 nuo malūno, dar ne
 vakarienės metas –
 tos vyšnios prisirpusios
 kaip tik Tau, manoji
 Irka, ar papasakosi
 vienakojei princesei
 apie tai, kaip stipriai
 Tave traukia kaulų giesmės,
 Baba Jaga ir kitos promotės,
 kaip smarkiai raizgo nuojauta,
 gimsta laukinės moters archetipas,
 kad savo laikų ir pranokstančia
 juos kalba išrašytum moters sielą;
 kokio Tu palaiminta, ir teesie man
 pagal Tavo žodį, Irka, Irka Marija, –
 viskas bus, o kol kas neskubėk,
 išsitepki skruostus tuo vyšnių
 raudonumu, paskaityk pasaką apie
 vyriausiąją seserį.

MOKSLAI

Ne mūsų kalba pirmąkart
 skiemenavai uo ir ma,
 padedama trijų mokslo moirų,
 bet nuo Tavo uolumo
 lingavo beržų žirginėliai,
 kai atradai žodžio galią
 ir negalią, kai pakliuvai
 į oksimoronų spąstus –
 taip niekada ir neištrūkai,
 taip niekada ir nenorėjai
 ištrukti, vis aukojai savo
 deginamąsias kalbos viešpačiui,
 vis grūmeisi ir grūmeisi su kalba
 it šventas Jokūbas su angelu, vis dėjai
 garsą prie garso, raidę prie raidės,
 lipdei buities akeles būtimi.
 Tada dar niekas nežinojo,
 kad Tu taip gerai pažinsi
 moters sielą, kad ją gydysi
 žodžio ir garso sinteze;
 tai Tu, Tu, neišsipildžiusi
 mylimoji, rausvomis nuo
 vyšnių lūpelėmis sapnuose
 bučiavusi uždraustą, tai Tu,
 Tu, besiilginti to nežinomo,
 kuris tik sparno plastelėjimu
 užkliudo dvidešimt vieną
 gramą pilnėjimo.

AISTRA MUZIKAI

Tik tas, kuris pats buvo
 užvaldytas garso, gali
 suprasti, kas nutikdavo,
 Tavo pirštų nareliams
 užkliudžius juodbaltį
 sukubą – tarsi plačiau
 atvėrus langus, įspįsdavo
 tamsošviesa ir sudrebėdavo
 ant palangės pastatytas
 kandeliabras. Tomis
 akimirkomis visa buvo
 poezija: trišakis sonetas,
 išdėliotas vien apčiuopomis,
 vien rankomis išbraidant
 gelmenis, vien lūpoms
 išauginant garso želmenis, –
 visa pasrūdavo, kriokdavo,
 almėdavo Tavo riešais,
 strėnomis, skilveliais

ir prieširdžiais, kojoms
 diktuojant šio vakaro
 rimą, pirštams laigant
 po niūkėtus akivarus –
 niekada nepamiršai,
 nors ir neišsipildžiusi,
 nors ir negrojusi
 savo gyvenimo rečitalio.

PETRAPILIN

Mažutė, dar visai mažutė
 Tavo pėda, atrakinanti
 svetimo miesto grindinius.
 Juodo granito statulos,
 akylai stebinčios
 Nevos žiočių kiaurymėje
 besiganančias žuvis,
 šiaurys ten nuožmesnis,
 artėjančios baltosios meškės
 kvėpsnys į kairįjį skruostą,
 apšarmojusios lūpos,
 išvogtas visas vyšnių raudonis;
 tik begalinis ilgėjimasis,
 ūkiantis dešiniajame prieširdy –
 atokiausioj sapnų gaudyklėj;
 tai karulių skimbčiojimas,
 motinos veidas,
 Užvenčio malūnas
 ir būsimos istorijos nuojautos
 Tavo plaučius pripildė drėgmės –
 kad grįžtum.
 Sutartinėmis šaukė seno
 dvaro kandeliabrai,
 parėjai, kad sutiktum
 savo juodąjį mylimą.

SUSITIKIMAS SU POVILU VIŠINSKIU

Turėjo jis kažin kokio žavesio,
 tas vietoj nenustygstantis berniokas,
 nors netapo tuo, kuris vyšnių
 šešėlius perrašytų ant Tavo
 skruostų, bet suglaudę
 savo tikėjimus, jūs
 vienas kitam paliudijot,
 kad jokia kova
 ne bergždžia,
 ypač ta, su kalba –
 it Jokūbui su angelu –
 už galią reikšti,

už galią įkūnyti,
 už galią byloti.
 Tai jis, tas berniokas,
 truputį kreivu šypsniu,
 aukštai išlenktu
 kairiuoju antakiu,
 pašaukė vardu, kuriuo
 Tave prisimins,
 juodaake, tai jis
 iššlavė Tavo būties
 namus, tai jis permatė
 Tavo gintaru apkraštuotose
 akyse snaudžiančias
 istorijas, tai jis it pėdekys
 skalikas užuodė Tavo sapnus,
 kuriuose ausdavai žodžių
 patalus, tai jis parūpino
 tos kovos su kalba arsenalą,
 tai jis tapo Tavo gerąja krikštamote –
 sakinių kurpaitė šitai sielai pritiko.

SUSIRAŠINĖJIMAS SU POVILU VIŠINSKIU

Jus jungė žodžiai, tamprūs
 išgaląsti skiemenų lipdiniai –
 tiek daug vienas kitam papasakoti,
 tiek daug vienas kitam paliudyti
 nesuramdytą, nesuramdomą
 valandą, kai negali išstylėti
 vidinių susitikimų, kai
 pliūpsniais pasrūva
 akistatų upės – tvinsti,
 tvinsti tomis naktimis
 ir niekaip negali pasisotinti
 diezais ir bemoliais almančiais
 ars magna, ir taip norisi
 tą nesuramdytą, nesuramdomą
 valandą parašyti šiek tiek
 išpažintinės poezijos –
 kas gi kita, tie juosvai
 įspausti skridinėliai
 keturkampiam raidžių
 šilke – ten jūs, ten ilgam
 užrakinti jūsų idėjų
 homunkulai, jūsų
 sapnai, jūsų nuojautos,
 jūsų pasižadėjimai,
 juodu rašalu įžnybti
 pirštų nareliuose,
 plūsta į mane.

MYLIMASIS

Ak, kodėl, kodėl Tavęs
 čia nėra – niekas dabar
 nepasakys, o ar tada
 permatė, juodaake,
 keliais dūžiais
 Tavo širdis bėrė
 Jo atpažinimo
 mandalą, iš anksto
 žinodama, kad nieko
 nebus, kad nieko
 būt negalėjo –
 per daug tankus
 buvo Jo rūbas,
 ne, dar ne tas
 laikas, dar ne tas
 tekstas, kur mylima(si),
 jūsų nelietė inkubai, sukubai,
 kažkada užtekdavo
 vieno blakstienų
 mostelėjimo, kad
 suprastum – niekas
 nebebus kaip buvę,
 ir vis dėlto viskas bus
 taip pat; Tu sugebėjai
 iš vieno pažvelgimo
 nusinerti apdangalą
 visam likusiam gyvenimui.
 Juo gobdavaisi per šalnas,
 per nesibaigiančius
 mokymo(si) mėnesius –
 ak, kodėl, kodėl Tavęs čia nėra...

NAMŲ PRARADIMAS

Sename, sename dvare
 viskas ir prasidėjo.
 Atsimenu, sakei, gal jūs
 nesutverti šiam pasauliui,
 visiems praktiniams jo
 reikalams – rūpėjo grožis,
 rūpėjo natos, rūpėjo raidės,
 atrodė, tiek užtenka
 lengvučiam būties kvėptelėjimui,
 sapnų gaudyklės krustelėjimui;
 Salvodoro Dali laikrodėliams
 mušant Tavo pačios ritmą,
 žinojai, jau žinojai, kad

paliksi šituos kvepiančius
Semiramidžių sodus,
kad kažkam kitam
skleisis pumpurėtosios
slapsmės; ten ties vyšnia
užkastos paslaptys, virkaus
benamiai bildukai, baubai,
skimbčios liūdni karoliukai
ant džiaugsmo sietynų,
kažkas kitas lies Tavo pirštų
įdubas ant klavišų baltmės,
kažkas kitas ieškos padavimų
Pinčiuko malūnų; dar ilgai
krūpčiosi, prisimini, kaip
dūsauja sienos naktim
vasarošilčiais, kaip alma
vėsa upeliūkščiai, kaip
pinasi plaukus laumyčios
ugnėtom akim.
Sename, sename dvare
Tavo skruostus sulijo
atsisveikinimo rečitalis.

MOKYTOJAVIMAS

Užverdama seno dvaro
pasakojimus, nejučia
atvertai naują skyrių –
nesitikėjai pamatyti tiek
išalkusių akių, išgirsti tiek
vienu ritmu plakančių
troškimų, nedrąsiam
blakstienų virptelėjime
išskaitydavai save,
ir tapdavo lengviau
išgliaudyti tų akių
slaptavietes, išbristi
svajonių kūlgrindas;
tai buvo daugiau nei
kalba, tai buvo daugiau
nei skaičiai – Tu jais
alsavai, ir jie Tavimi
alsavo, perskaitydavai
jų paslaptis iš vyzdžių,
naktim apkraštuotose
rainelėse ieškodama
nuojautos žymeklių;
ar tikrai teisūs tie
biografai, teigiantys,
kad niekada neturėjai
vaikų?

LIETUVIŠKOS SPAUDOS PLATINIMAS

Kai Jis užkrėtė Tave šilkinio
žodžio šnibždėjimu, jau nieko
negalėjai padaryti, po visų tų
pasikalbėjimų, sutrikdomų tik
sutartinio mėnesienos atodūsio –
tuk tuk tuk. O gal taip
žegnojosi jūsų raumuo, ties
penktuoju šonkaulių lanku
užkalbėdamas amą, pro pravirus
langus plūstant liūdesio kvapsmėms;
jūsų suglaustose galvose pinantis
plaukų svogūnėliams ir brėkšmoje
skaitant vienas kito istorijas, Tu
supratai, kad nieko nebegalėsi –
pasižadėjai, pasirašei klampiais
kūno ir rožių sakais ir įklimpai
į pačią indoeuropietišką šerdį;
rikiuodama sakinius, nepaliaudama
skonėtis aliteracijom, norėjai,
kad ir kitas galėtų pažinti tą
tankiai apžėlusį metaforų
rūmą, kad Tavo mokinės
deklamuotų jo slėpinius,
užsiglaudusios už nuosavų
žodžių giesmytų. Manoji juodaake,
kokia drąsi buvai tomis
naktimis, kai į Tavo duris
pasibelsdavo barbarai!

STUDIJOS ŠVEICARIJOJE

Ir vėl Tavo pėdos brenda
per svetimų miestų kūlgrindas,
bet šįkart plaučių alveolėmis
teka šildančio oro srovė,
drąsos vėjai plaka
Tavo akis, susiuva Tavo lūpas,
nuostabos paukštukai įkypais
snapais čiepsi svetimo miesto
istorijas, ir Tu vėl skliautuose
ieškai grožio – didelės menės,
ilgai nemiegojusios arkos;
kaip gerai čia rikošetu
atsimušdavo jūsų svarbiausio
raumens polinkiai ir geismai;
nuo naščių sukumpę suolai,
bėgiojantys pirštai – vis siurbei
ir siurbei, ir niekaip nebuvo gana –
šitiek žodžių pasrūdavo, prisipildei,
kad vėliau išliudytum, išbraižytum

savim, matau, kokia Tu susikaupus,
juodaake, kaip vyzdžiais matuoji
visą tą prasmę, bet pailsėk,
eik pažiūrėti, pagal kokią melodiją
turškiasi Ciuricho antys, ar ir šitam
ežere į plaukus pinasi šurpes
šveicariškos laumės, išleisk
pavėjui visą būties sunkybę,
juodą nešulį ant savo galvos
palik išdžiovinti vidudienio
kaitrai – tik akimirakai,
paskui vėl skaičiuosi
menkiausias balsių tonacijas
bemiegiais mėnesiais.

KŪRYBA I

Laiko kirams pikiruojant sekundes,
staiga užšaldavo visi namų
laikrodžiai, likdavo tik tas iš
Dali paveikslo, rodantis amžiną
dabartį; nutykdamo vėlės, už
lango ūkdavusios vėtros persikeldavo
į Tave, ir staiga visa pasrūdavo
upeliūkščių vėsa ir kaitra vasarojančių
pievų, užtvindydavo išnokę Chopino
noktiurnai, ir Tu pati tapdavai muzika;
jaučiu, kokia galinga sunkio jėga
traukia pirštus žemyn, į pačią gilumą,
kurioje miega sidabrinės žuvelės,
Tu gaudai jas, tas neklusnias išdykusias
Neptūno dukteris, vandenių mūzas,
ir lieji juodas akvareles, apkraštuotas
brangakmeniais. Kaip giliai, kaip giliai
rėžia skiemenų kirčiai – iki pat pašaknų,
iki rasties, iki virsmų. Tau skauda,
bet negali dabar sustoti – toks galingas
škvalas, tokia įsakmi sunkio
jėga! Irka, Viktute, Mamate, Marija –
visos jūs prikeltos tų naktų želmėnų,
akių juodumos ir pirštų skubrumo –
amžinajam gyvenimui.

KŪRYBA II

Tau rūpėjo papasakoti istorijas –
iš meilės želmėnų išaugusiai,
gal pasirodys banali ši ištarmė,
pati rašei, kaip gražiai,
gražiai Tave augino
Užvenčio malūnų sakmės,

kaip čiurlendavai klavesino
diezais ir bemoliais Mamatės
rečitaliuose. Ir taip iššlamėjusi,
taip gražiai prasiskleidusi, taip
stropiai laistyta, buvai atspari
gyvenimo piktžaidėms, ori
pasaulio piktžolėms, – tada, tada
supratai, koks svarbus yra Didžiojo
žodis, tampantis Mažojo kūnu,
koks reikšmingas yra prisilytėjimas,
laikysena, persiduodanti visiems
mūsų vincams ir irkoms. Žiūrėdama
į žodžio ir veiksmo alkanas akis,
blakstienomis vėduojant visas jų
paslaptis, savo veiksmams ir žodžiais,
byrančiais popieriaus upėse, sieki
parodyti, kad kiekvieno gyvenimas
yra svarbus, kad savi šaukiniai
atliepia kiekvieno buvimą, matau,
kaip suplukusi, sukaitusi, deganti
žodžių rėžtukais skaptuoji pastraipas,
kad nė vienas sielos raumuo
nebūtų betikslis – leiskite
mažutėliams ateiti pas mane –
Karalystė priklauso jiems.

KNYGYNO ATIDARYMAS

Nuo mažo uosdavai
senatve alsuojančių
skiemėnų kvapsnius
ir – retsykiais – šviežių
dažų aromatą, regėdavai,
kaip kadaise žodžių
gemalai ošė neišbrendamose
tankmėse, visa atgydavo
Tau švelniai glamonėjant
trapius jų kaulus, bekremzles
nugaras, – taip norėdavai
supilti į save visus
jų šnabždesius, visus
vėjų vaitojimus
viršūnėse, kopdavai,
kopdavai į aukščiausias
slaptumas, amžinas
didis grožis sula išlašėdavo
ant Tavo esmės godžių
lūpų, norėjai, kad ir
kiti galėtų paskanauti
tos bemiegių naktų
saldybės, trokštant kaskart

Marija Pečkauskaitė Židikų klebonijos kieme.
Iš Mažeikių muziejaus fondų. GEK MM 8979 F-1478

daugiau įsiurbt į save pačios
autentiškiausios tikrovės
želmenų, matydavau, kaip,
stojus vakarui, rūpestingai
apklostydavai žodžius
poilsio, kaip nuglostydavai
balsių namus, kad ryte
atiduotum – tikėjai –
į gerą Kito glėbį.

ŽIDIKAI

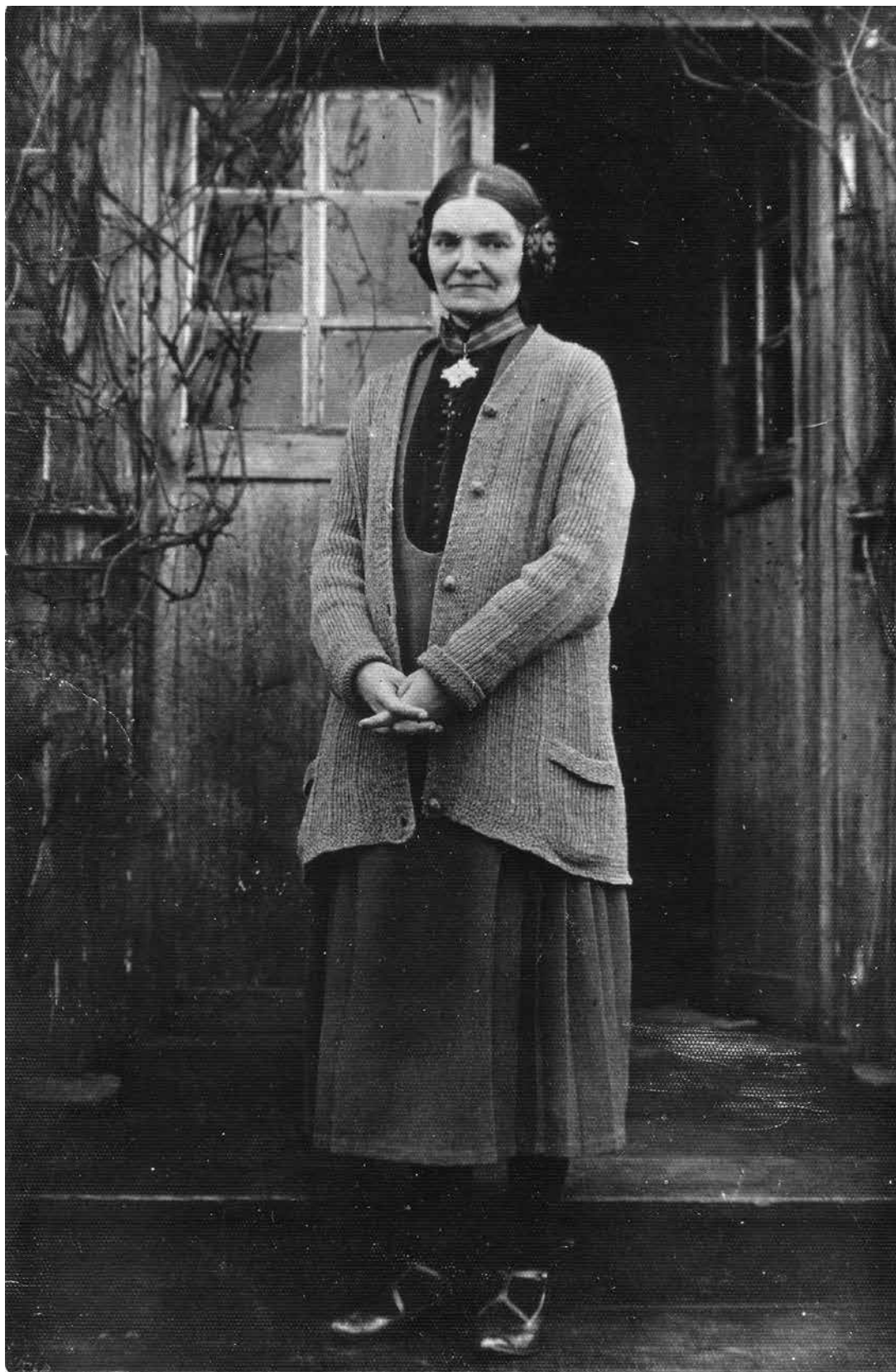
Manoji juodaake,
(sakau „manoji“, nes
per šitą poezijos sunkį:
vyzdys – į vyzdį,
lūpos – į lūpas,
tikiu, gerai susipažinom),
atrodo, pagaliau vėl radai namus –
nežinia, ar apie tokius svajojai,
bet sutikai čia juodąjį savo brolių,
tą neišsipildymo šauklį, galėjai
vėl tapti likusių artimųjų žingsniamačiu,
galėjai išbūti visus Tau skirtus
praradimus, perkelti juos į „seno
dvaro“ artumas. Daug darei –
švelnaus, bet ryžtingo Tavo
prisilytėjimo pilnos vaikų
kišenės; taip švelniai ir tykiai
niūniuodavai jiems prasmės
noktiurnus ieškodama galvą,
tupdydama ten ištisas esmės
konstantas, augindama žodžių
želmenis. Tavo kvėpavimo –
pilni grindiniai, Tavo
rankų šešėliai ten dar nepailstamai
braižo naujus planus, stato ligonines,

žiedžia puodus iš kruopščiai išminkyto
molio, diriguoja solistams, arlekinams
šokėjams; čia vienos akies blakstienomis
jau jausdama šiaurį, buvai pagerbta
tarp moterų ir tarp vyrų, manoji
juodaake. Kiek jėgos buvo tuose
švelnių rankų palytėjimuose, kokius
būties akmenis jos galėjo pakelti!

MIRTIS

Ateina atsisveikinimų metas,
nemėgstu jo, bet, kita vertus,
mes abi žinom, kad visa tai
natūralu, nes jei jau rašiau
apie gimtį, lyg privalėčiau
rašyt ir apie rimtį, nors iš karto
man norisi kalbėt banalybes –
kad likai gyva savo pačios kūrinuos.
Vis dėlto prisiverčiu išvysti Tavo
portretą – jei mylėjau sveiką,
mylėsiu ir sergančią; nežinau,
ar pražilai dar tokia jauna, tokia
žydinti, man atrodo, sutirpai, nes
per godžiai, be atidos, savęs negailėdama
siurbei visą pasaulį, kad galėtum
atiduoti kitiems. Tokie trivialūs
šįkart yra mano žodžiai, bet
aš matau, matau, kaip žiburiuoja
Tavo akys, kaip lūpos sulimpa
nuo Ave Marija, Tu šnabždi,
Tu rėki, Tu išraudi – teesie man
pagal Tavo žodį. Žinai, jauti,
visomis Jobo votimis jauti, kad šįkart
nieks neatitolins Tavo taurės,
todėl mažais gurkšneliais siurbi
savo merdėjimo vyną, dar sykį
atmerkdama tas akis, kurias taip
mylėjo ir kurios taip mylėjo;
girdi skimbčiojant karulius,
negesini savojo žibinto –
tuoj ateis jau Tavęs išsivesti,
o dabar prie guolio rikiuojasi
jie visi: Mamatė, Irka, Viktutė,
Vincukas, kiti. Marija, mano
Marija, sapnuose brendu
Tavo pasėtomis kūrgrindomis.
Savo žodžiais sėju Tave į pasaulį.

Lina BUIVIDAVIČIŪTĖ

Marija Pečkauskaitė. 1929. Židikai. Iš Mažeikių muziejaus fondų. GEK MM 8987 F-1486